raadsvoorstel

Agendapunt 2021, nr. IX-pm
Zaaknummer 2008326
Te behandelen door H.J. Tannemaat

Onderwerp: Eerste bestuursrapportage 2021 en Tweede begrotingswijziging 2021 Sociale Dienst Oost Achterhoek

---

Aan de raad,

Inleiding
Op 12 juli hebben wij van de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) de
Eerste bestuursrapportage 2021 ontvangen. Naar aanleiding van deze rapportage wordt de Tweede begrotingswijziging 2021 voorgesteld. De gemeenteraad wordt, overeenkomstig de bepaling in de Wet Gemeenschappelijke regelingen, in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de begrotingswijziging in te dienen. Het Algemeen Bestuur van de SDOA neemt op 1 oktober een besluit over de begrotingswijziging.

Voorstel
1. Kennis te nemen van de Eerste bestuursrapportage 2021 en de Tweede begrotingswijziging 2021 van de Sociale Dienst Oost Achterhoek.
2. Geen zienswijze in te brengen op de Tweede begrotingswijziging 2021 van de Sociale Dienst Oost Achterhoek.

Relatie met (huidig) beleid
Er is een relatie met de bestuursopdracht 'Samen aan het Stuur', waarbij de SDOA en Werkbaan Oost worden samengevoegd tot een tweedelijns uitvoeringsorganisatie voor werk en inkomen.

Beoogd(e) effect(en)
De vaststelling van de Tweede begrotingswijziging 2021 door het Algemeen Bestuur van de SDOA.

Argumenten
Ad 1
De Eerste bestuursrapportage geeft de belangrijkste ontwikkelingen weer.
In de Eerste bestuursrapportage 2021 staan de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen aan de hand van de operationele doelstellingen uit de begroting 2021 weergegeven. Wanneer er over een onderwerp niets is vermeld, is de verwachting dat het vastgestelde beleid binnen de planning en het beschikbare budget wordt gerealiseerd. Per doelstelling zijn de actuele ontwikkelingen beschreven. Daar waar de ontwikkelingen leiden tot financiële consequenties zijn deze verwerkt in de Tweede begrotingswijziging 2021 (hoofdstuk 5).

1. Programma Werk en Activering
* Het diagnose-instrument Eigen Kracht is doorontwikkeld. Eigen Kracht is een programma om het klantbeeld te verkrijgen. Op basis daarvan wordt de individuele klantroute richting werk, ontwikkeling of participatie vastgesteld. Er wordt een zo regulier mogelijke werksetting nagestreefd.
* In maart 2021 is de campagne Opijver.nl gelanceerd behorend bij het Achterhoeks Fonds voor Talentontwikkeling. Dit fonds is onderdeel van de sectoroverschrijdende aanpak in de Achterhoek om een Leven Lang Ontwikkelen te stimuleren. Het fonds biedt werkzoekenden, werknemers en zzp-ers

vouchers voor her-, om- of bijscholing. De hele arbeidsmarktregio Achterhoek werkt in dit fonds samen met de acht gemeenten, het UWV, VNO-NCW en de Achterhoekse onderwijsinstellingen.
* In april 2021 is gestart met het uitvoeringsplan van de Rode Loper 2021-2022, een regionaal project voor begeleiding van jongeren naar werk en/of school. Het accent ligt op het bereiken van jongeren van 16 tot 27 jaar met een startkwalificatie, maar zonder uitkering. De ondersteuning richt zich op het aan het werk of weer naar school gaan van de jongere door onder andere transitievouchers te verstrekken. Partners zijn onder andere het Graafschap College, Leren werkt, Leerwerkloket, UWV, Werkgeverservicepunt Achterhoek en de sociale diensten, waaronder de SDOA.
* De SDOA zet in het kader van de transitieroute jongeren jobcoaching in. Studenten krijgen hulp bij het behalen van de startkwalificatie. Dit verkleint de kans dat zij zonder diploma de school verlaten of (uiteindelijk) een uitkering aanvragen. Door het coronavirus waren er het afgelopen jaar minder mogelijkheden om stagiaires aan te nemen. De verwachting is dat in het schooljaar 2021/2022 zich meer studenten zullen melden voor ondersteuning. Tot 1 juni had de jobcoach nog vier studenten in begeleiding, waarvan er twee een toezegging hebben gekregen op een betaalde baan.
* Binnen de sectoren transport, logistiek en zorg, waar extra baankansen liggen, zijn leerwerktrajecten opgestart.
* De stijging van het aantal bijstandsuitkeringen is naar beneden bijgesteld. De prognose van Berenschot, waarop de verwachte stijging van 8% voor 2021 gebaseerd was, is te pessimistisch. De recente ramingen van het CPB laten een positiever beeld zien. SDOA heeft mede op basis hiervan en op basis van de bestandsontwikkeling in de eerste vier maanden van 2021 de geschatte stijging van het bestandvolume voor 2021 verlaagd naar 4,3%. Het uitkeringsbestand van Winterswijk is tot en met 30 april 2021 gestegen met 1,9%. De landelijke ontwikkeling is volgens gegevens van het CBS tot en met februari 2021 +4,4%.
* Op dit moment is er nog ruimte binnen de taakstelling nieuw Beschut werk. In de Verordening sociaal domein 2021 is vastgelegd dat de SDOA-gemeenten maximaal het aantal beschutte werkplekken aanbiedt die door het Rijk zijn opgedragen (=taakstelling). Er wordt in de begroting rekening gehouden met de maximale invulling van de taakstellingen. In het eerste kwartaal 2021 zijn de beleidsregels Wachtlijst nieuw Beschut Werk vastgesteld, die duidelijkheid geven over de plaatsingsvolgorde en handelswijze bij het 'vollopen' van de taakstelling. Geïndiceerde personen krijgen in sommige gevallen eerst een voortraject aangeboden gericht op het trainen van werknemersvaardigheden. Alle medewerkers nieuw Beschut werk krijgen begeleiding van een jobcoach. Bij werkgevers worden trainingen aangeboden voor collega's die een persoon met een arbeidsbeperking ondersteunen. Daarnaast het preferent proces loonkostensubsidie ontwikkeld, waardoor werkgevers logisch en eenduidig bediend worden doordat alle gemeenten hetzelfde proces j=hanteren. Dit leidt tot minder administratieve lasten voor de werkgevers voor de SDOA.
*De realisatie van het aantal plaatsingen door het Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSPA) Oost blijft met 62% vooralsnog achter op de target voor de doelgroepen Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De plaatsingen vanuit de UWV-doelgroep daartegen is gestegen in vergelijking met het eerste kwartaal 2020.
* Binnen de doelgroep Wsw is zichtbaar dat de fysieke en mentale belastbaarheid afneemt als gevolg van de veroudering van de doelgroep. De inzet op en ontwikkeling van deze groep is zo langzamerhand gericht op baanbehoud in plaats van op doorontwikkeling naar ander werk.
* Bijna alle accountmanagers bij het WSPA zijn gecertificeerd jobcreator. Een jobcreator creëert nieuwe functies voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit doen zij door bestaande werkzaamheden anders te verdelen en, vanuit het perspectief van de werkgever, een waardecreatie voor het bedrijf te realiseren.
* Voor inwoners die vanwege een arbeidsbeperking niet zelfstandig in staat zijn om het wettelijk minimumloon te verdienen kan het instrument langdurige loonkostensubsidie ingezet worden. De werkgever wordt hierbij financieel gecompenseerd voor de verminderde loonwaarde van de werknemer. Het aantal plaatsingen met een langdurige loonkostensubsidie neemt gestaag toe. Dit komt door de toename van het aantal cliënten Participatiewet met een arbeidsbeperking, die voorheen onder de Wet sociale werkvoorziening en de Wajong vielen.

2. Programma Inkomen
* De doorontwikkeling van het intakeproces (integrale intake) wordt in kader van Samen aan het Stuur uitgewerkt. Inwoners kunnen vanaf dit najaar ook voor vragen met betrekking tot werk en inkomen terecht bij het lokale loket (de Post).

* De uitkeringsaanvragen en de aanvragen voor bedrijfskrediet op grond van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz) zijn sterk verminderd als gevolg van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). De Bbz en de Tozo worden in opdracht van SDOA uitgevoerd door de Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ). De ROZ biedt ondernemers ook ondersteuning bij een hulpvraag gerelateerd aan heroriëntatie. Die hulp kan bestaan uit ondernemersadvies, hulp bij financiële vraagstukken en doorverwijzing bij loopbaanoriëntatie en/of omscholing.
* De Tozo regeling is in maart 2020 in het leven geroepen om zelfstandige ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Tozo 1 liep tot 1 jun 2020. Vanaf Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020) geldt een partnertoets, waardoor er vanaf Tozo 2 aanzienlijk minder aanvragen zijn gedaan. Tozo 3 is van 1 oktober 2020 tot 1 april 2021 van kracht geweest en Tozo 4 van 1 april 2021 tot 1 juli 2021. De begroting 2021 moet voor wat betreft de uitgaven en de baten van de Tozo worden bijgesteld. Dat gebeurt op basis van de voorschotten die zijn verstrekt aan de gemeenten. Voor Winterswijk betekent dit een bijstelling van bijna € 1,2 miljoen (programma 2 Inkomen). Er is in deze bestuursrapportage nog geen rekening gehouden met Tozo 5, die op 27 mei bekend gemaakt is.
* De herziene raming van het aantal bijstandsuitkeringen leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor de inkomensondersteuning (Participatiewet, IOAW en IOAZ) voor Winterswijk van ruim € 1 miljoen.
* Er wordt ingezet op preventieve handhaving om onrechtmatig gebruik van sociale voorzieningen te voorkomen door inwoners volledig en gericht te informeren over de rechten en de plichten. De samenwerking tussen medewerkers Preventie & Handhaving van de SDOA en medewerkers van het Sociaal Team wordt verder uitgewerkt binnen Samen aan het Stuur.
* Als gevolg van de coronacrisis is de positie van jongeren op de arbeidsmarkt verslechterd. Landelijk zijn tijdelijke maatregelen getroffen, zoals inkomensvrijlating en vrijstelling van een vrijwilligersvergoeding, om de re-integratie en arbeidsdeelname van jongeren tot 27 jaar te bevorderen. Hier is maar door twee jongeren gebruik van gemaakt. Daarnaast is de zoekperiode van vier weken vervallen voor kwetsbare jongeren om zo financiële problemen te voorkomen. Er is bij de SDOA geen duidelijk effect van deze coronamaatregelen zichtbaar, omdat er geen hogere instroom is van jongeren.

3. Programma Ondersteuning
* Een van de Corona steunmaatregelen betreft de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Via deze regeling kunnen inwoners, die vanwege inkomensderving hun woonlasten niet meer (volledig) kunnen betalen, een vergoeding ontvangen. De TONK is in maart 2021 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021 vastgesteld. Voor deze regeling is een ruimhartig beleid vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de SDOA. Desondanks is er nog relatief weinig een beroep op gedaan. Via de gebruikelijke kanalen en via intermediairs is/wordt de TONK extra onder de aandacht gebracht.
* De raming voor de TONK in de Eerste bestuursrapportage is gebaseerd op het budget dat de gemeenten hiervoor in de eerste tranche gaan ontvangen. Dit budget lijkt vooralsnog voldoende om de uitgaven te dekken. Voor Winterswijk betekent dat zowel de baten als de lasten worden verhoogd met € 109.000 (programma 3 Ondersteuning). De TONK is inmiddels verruimd (met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021) en verlengd per 1 juli 2021 tot 1 oktober 2021. Hiermee is nog geen rekening gehouden in deze bestuursrapportage. De TONK biedt onder andere ondersteuning aan ondernemers die vanwege de partnertoets niet (meer) in aanmerking komen voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).
* De signalen van de betalingsachterstanden in het kader van de vroegsignalering worden door de vasten lasten partners aangeleverd bij SDOA. SDOA zet de signalen door naar de betreffende gemeente. Vanaf 1 januari 2021 is er een Landelijke Convenant Vroegsignalering. Inmiddels hebben 32 vaste lastenpartners een overeenkomst gesloten binnen het landelijk convenant.
* Op basis van de actuele ramingen van de Stadsbank worden de geraamde bedragen voor de schuldhulpverlening bijgesteld. Voor Winterswijk betekent dit een lichte stijging met € 10.000.
* De gemeente Berkelland heeft een Meedoenregeling voor volwassenen vastgesteld. De uitvoering hiervan is belegd bij de SDOA. In deze bestuursrapportage worden de hiermee gepaard gaande lasten begroot en de overeenkomstige bijdrage vanuit de gemeente Berkelland verhoogd.

4. Programma Overhead en algemene kosten / Bedrijfsvoering
* De transitie van SDOA naar het nieuwe werkleerbedrijf is in volle gang. De transitiekosten, onder andere voor externe projectleiders, eenmalige ICT kosten, extern formatieonderzoek en verhuiskosten

worden geschat op € 300.000. Dekking hiervoor wordt gezocht binnen de begrotingen van SDOA en Werkbaan Oost.
* De omvang van de totale formatie bij SDOA wordt berekend op basis van het aantal cliënten. Die aantallen liggen per 1 januari 2021 hoger dan waarmee in de begroting 2021 is gerekend. Het personeelsbudget dient verhoogd te worden met € 265.000. Hiervan komt € 103.000 ten laste van gemeente Winterswijk. Bij de aanname en inzet van personeel wordt rekening gehouden met de aanstaande samenvoeging van de SDOA met Werkbaan Oost.

Ad 2.
Conclusie
Ondanks deze onzekere periode bevestigt de rapportage dat de SDOA bij het bereiken van haar doelstellingen voor 2021 op koers ligt.
De voorgestelde begrotingswijzigingen voor 2021 zijn goed onderbouwd. De Tweede begrotingswijziging 2021 geeft geen aanleiding om een zienswijze in te brengen.

Financiële aspecten/risico's
De Tweede begrotingswijziging 2021 leidt niet tot een wijziging van de gemeentelijke begroting. Bij de gemeentelijke begroting worden namelijk andere uitgangspunten gehanteerd dan bij de begroting van SDOA. Wij begroten op basis van het BUIG-budget dat wij ontvangen. Daarop is een bezuiniging toegepast van € 100.000. De voorschotten voor de Tozo regeling worden door de gemeente ontvangen en periodiek doorbetaald aan de SDOA. Voor de uitvoering van de TONK ontvangen we budget via het gemeentefonds. De afrekening met SDOA vindt eind van het jaar plaats. De definitieve toekenning per gemeente is nog niet duidelijk. Het ministerie SZW gaat op basis van onderzoek naar de mate van ruimharigheid, de feitelijke uitgaven en signalen uit het werkveld en de uitvoeringskosten de toekenning bepalen. De verwachting is dat wij uitkomen met het budget ondanks de verruimde criteria die met terugwerkende kracht worden gehanteerd.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn van toepassing.

Aspecten van duurzaamheid
--

Communicatie/betrokkenenparagraaf
--

Vervolgprocedure/evaluatie
Het Algemeen Bestuur van de SDOA wordt schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit van uw raad.

Winterswijk, 17 augustus 2021

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris, de burgemeester,

G.W. Goedmakers B.J.J. Bengevoord